

DZIENNIK KIJOWSKI

PISMO POLITYCZNE, SPOŁECZNE I LITERACKIE.

Wychodzi co tydzień rano oprócz dni po świętach.

Adres Redakcji: Kijów, Proreznia 13, Telefon 2464.

Rękoписów Redakcja nie zwraca. Redaktor przyjmuje od 12-1. Sekretarz od 6-8.

Głoszenia przyjmują się do godziny 6 wieczorem.

Prenumerata: W kraju 1- 3- 6- 12-

Ogłoszenia: Za wiersz politykowy lub jego miejsce przed tekstem 40 kop. pierwszy 120 kop.

Telegramy.

(Od korespondentów własnych).

Katastrofa kolejowa.

Warszawa. — Wczoraj o godz. 4-ej rano pomiędzy Sieniawicami a Pływią wyko-

Postanowienie ministra Szczęgłowitowa.

Petersburg. — Krają pogłoski, że minister sprawiedliwości, Szczęgłowitow,

W sprawie procesu Tarnowskiej.

Petersburg. — Przybył tu ojciec Tarnowskiej w celu uzyskania od lekarzy świad-

Zjazd rabinów.

Petersburg. — W mieszkaniu Ginsburga odbyło się zebranie członków zjazdu rabinów.

Różno.

Petersburg. — Projekt prawa o wolności prasy zostanie wniesiony do Dumy Państwowej w r. 1911.

Od Agencji Petersburskiej)

Petersburg. — Podczas wyścigów konnych pierwszą nagrodę w sumie 10,000 rb. otrzymał „Postiak” Riecznikowa.

Jakuck — Otwarty został oddział banku rosyjsko-chińskiego.

Gibraltar. — Rosyjska eskadra, złożona z krążowników, wyruszyła do Vigo.

Berlin. — W gazetach porannych wydrukowano odezwę, podpisaną przez przedstawicieli kapietwa, o wybudowanie specjalnie skonstruowanego ruchomego budynku dla balonów systemu Zeppelina, jakoż fabryki dla fabrykacji wodoru.

Otwarcie wystawy.

Helsingfors. — Otwarta została wystawa angielskich wyrobów ręcznych sztuki stosowanej.

Zjazd działaczy rosyjskich na polu filantropii.

Petersburg. — Pierwszy zjazd działaczy rosyjskich na polu filantropii społecznej i prywatnej zostanie otwarty d. 8-go marca w Petersburgu w gmachu muzeum rolnictwa

Proces Tarnowski

Wenecja. — Na wieczornym posiedzeniu Tarnowska opowiada o swym dzieciństwie i o zamążpójściu za Tarnowskiego, który po ślubie w dalszym ciągu prowadził bezładny żywot, miał kochanki i spędzał noc w klubie.

Tarnowska porzuciła go. Wkrótce zachorowała na krwotoki, które trwały w ciągu 2 lat, poczem pogodziła się z mężem i wyjechała z nim do Nicei, gdzie poznała Komarowskiego.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin. — W parlamencie, podczas debatów nad etatem ministerstwa komunikacji, minister, odpowiadając na zapętki posła socjal-demokratycznego w powód wstrzymania ruchu przy przejściu pociągu cesarskiego, wyjaśnia, iż razka wstrzymania ruchu nie spowodowała zwiększenia wydatków i że było to obowiązkiem, stale stosowanym podczas przejazdów pociągami nadzwyczajnymi osób koronowanych.

Mowa księcia Henryka.

Hamburg. — Podczas obiadu urządzonego przez towarzystwo wschodnio-chińskie, książę Henryk wygłosił mowę, w której zaznaczył, iż na n o y ostatniej podróży swojej do Anglii może zapewnić, że Anglii zawią do Niemców uczucia prawdziwej przyjaźni.

Potycka z bandą zbrojecką.

Kalkutta. — Podczas ścigania rozbójników w okręgu Bannu, zabito oficera angielskiego, należącego do jednego z pułków tubylczych. Sześciu rozbójników, w tej liczbie naczelnik bandy, zostało zabitych, sześciu zaś rannych dostało się do niewoli.

Zjazd cukrowników.

Wczoraj w sali giełdy kijowskiej rozpoczął się zjazd członków wszechrosyjskiego Związku cukrowników. Przewodniczący preza Związku, poseł do Rady Państwa, hr. A. Bobrinski, bierze udział w zjeździe około 100 przedstawicieli cukrowni.

Mówca przeszedł następnie do zastosowanych przez rząd środków do uregulowania emisji cukru na rynek wewnętrzny w r. 1909—1910, następnie złożył sprawozdanie z organizacji walki z produkcyjnymi preparatami słodkimi.

Z przytoczonych potem przez prezesa sprawozdań rachunkowych okazało się, że zarząd uchwałił wyasygnować 10 tys. rb. z zapożyczeń na urządzenie wystawy krajowej w Kijowie w r. 1911 oraz subsydiować radę zjazdów handlowo-przemysłowych kwotą 2 tys. rb.

Po przemowie prezesa p. Wiszowaty znanajomili zebranych z projektem utworzenia przy Związku wydziału kolei żelaznych dla obrony interesów przemysłu cukrowniczego pod względem taryf, regulowania i normowania eksploatacji kolei podjazdowych.

W dyskursy, powstał nad sprawozdaniem zarządu, p. Brodzki wypowiedział się przeciw organizacji „Keito”. I bez tego T-wa ceny per-kiśk praw wywozowych dosięgły 75 kop.

P. Zaks zaznajomili zebranych z rezultatami pracy komisji do utworzenia T-wa. Zamierzano otworzyć T-wo w początku r. 1908—1910, ponieważ jednak w tym terminie zgłoszono nie więcej 22% ogólnej produkcji ponad 80 tys. pud., komisja uznała otwarcie T-wa za przedwczesne.

Tu mówca skarżył się na niesolidarność cukrowników, między innymi na postępowanie p. L. Brodzkiego. Po namyśleniu prezesa, mówca przeszedł do kwestii ogólnej i zakończył oświadczeniem, że na przyszłość „Keito” zostanie otwarte po złożeniu 20% zobowiązań.

P. Gliński podniósł nową kwestję — praktykowania przez niektóre cukrownie zwycaju odegania od sąsiadów cukrowni plantatorów, którzy pozawierali na dostawę buraków mowy i otrzymali już nawet awanse. Takie postępowanie z jednej strony stawia często w krytycznej sytuacji poszkodowane cukrownie, z drugiej — wpływa demoralizująco na plantatorów.

Zebranie sprawozdawcze zakończono wyborami nowego zarządu związku, który postanowiono zwiększyć do 90 osób. Wyszedł z urasy pp. A. Bobrinski, P. Charitonienko, L. Brodzki, M. Bałasew, ks. S. Długorukij, M. Zaks, B. Kraczkiewicz, H. Mazaraki, I. Piatakow, A. Sirotkin, K. Piszman, M. Sztakow, hr. M. Szeingel, I. Sczenziowski, J. König, M. Leszczyński, M. Monachow, A. R. Binder, M. Sabasznikow, B. Chanienko, B. Brojewski, I. Natansohn, S. Rotwand, P. Jarnuskiewicz. Na zastępców: H. Jenni, S. Orlikowski, L. Jurkowski, D. Margolin, S. Watroszewski, M. Tołoczko, Do komisji rewizyjnej: J. Kossakowski, M. Owsiannikow, M. Sokolow.

Następne posiedzenie dziś o godz. 7 i pół wieczorem.

Polska prasa lekarska.

W roku ubiegłym polska prasa lekarska wzbogaciła się o kilka czasopism. Obecnie prasa lekarska w swej całości przedstawia się, jak następuje. Z pisma o charakterze ogólnym wychodzą: „Pamiętnik” warsz. T-wa lekarskiego, pismo kwartalne pod redakcją d-ra K. Rzętkowskiego.

„Gazeta Lekarska”, tygodnik warszawski, pod red. d-ra A. Puławskiego i d-ra Wł. Stankiewicza.

Warszawska „Medycyna i Kronika Lekarska”, tygodnik pod redakcją d-ra Sadowskiego i d-ra J. Zawadzkiego.

Krakowski „Przegląd Lekarski”, tygodnik pod redakcją prof. d-ra S. Cechanowskiego.

Lwowski „Tygodnik Lekarski”, redagowany przez doc. d-ra W. Nowickiego. „Nowiny Lekarskie”, miesięcznik w Pomińniu, redagowany przez d-ra S. Łazarzewicza.

Z pism, poświęconych osobnym działom medycyny, najstarszy jest „Postęp Okulistyczny”, miesięcznik, wydawany w Krakowie, przez prof. B. Wicherkiewicza, następnie po nim warszawski dwumiesięczny „Przegląd chorób skórnych i wenerycznych” wydawany przez d-ra F. Malinowskiego.

W roku ubiegłym powstały: „Przegląd chirurgiczny i ginekologiczny”, dwumiesięcznik, redagowany przez grono warszawskich specjalistów z d-rzem A. Leszczyńskim na czele; krakowski „Przegląd pediatryczny”, kwartalnik, wydawany zbiorowem i siłami polskich pediatrów, wreszcie miesięcznik „Gyniecia” pod redakcją d-ra B. Dębskiego w Warszawie i d-ra S. Sterlinga w Łodzi.

Złódkim „Ocasopisem Lekarskim” połączył się w roku ub. krakowski „Przegląd Lekarski”, zaś do redakcji lwowskiego „Tygodnika Lekarskiego”, weszło obecnie grono warszawskich współredaktorów b. „Krytyki”, wydawanej przez d-ra Z. Kramsztyka.

„Przegląd chirurgiczny i ginekologiczny” powstał, jako wznowienie „Przeglądu chirurgicznego”, który wychodził szereg lat ofiarnością s. p. d-ra Wł. Krajewskiego, i „Gynieologii”, wydawanej przez d-ra Cz. Stankiewicza.

Literatura polska posiada nadto dwa miesięczniki, poświęcone zagadnieniom higieny „Zdrowie” w Warszawie i „Przegląd Higieniczny” we Lwowie.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Święto święta: 14) Albina B. W. 15) Helony Casary. Wskazów słobna gods: 4 m. 20 Zachód słońca gods: 6 m. 00. Wzrost słońca gods: 11 m. 40.

Odczyły J. Wł. Dawida. Jutro t. j. we wtorek przyjedzie do Kijowa znany psycholog J. Wł. Dawid. Do 4 marca p. Dawid będzie miał odczyt „O inteligencji”, dn. 5 marca — „O głupocie”, dn. 6 marca — „O zdolności do pracy”. Odczyty odbędą się w „Ogniwie”. Początek o godz. 8-jej wieczorem. Zorganizowaniem odczytów zajmuje się Koło kobiet polek.

Wystawa polsko-czesko-morawskich malarzy. Wystawę oficjalnie zamknięto wczoraj w niedzielę o godz. 5-jej po południu, jednak na żądanie publiczności wystawa zostaje przedłużona o 1 dzień; otwartą więc będzie dla zwiedzających dziś w poniedziałek od g. 10 do 5 po południu.

KRADZIEŻ. Przy ul. Wodzwieżkiej z mieszkania A. Łachowskiego skradziono bielizny i ubrania na sumę 300 rb. W. Miłowskiemu wycałowano z kieszeni paszport i portfel z 285 rb. Przy Błobokim Balwarze (N. 54) złodzieje, wylamawszy okno, władowali do mieszkania M. Ulczonkiej i ukradli masyne do szycia wartosci 110 rb. Przy ul. M. Włodzimierskiej (N. 71) skradziono dr. Bozczarowowi zaprawę. Przy ul. W. Dorogozkiej (49) skradziono z mieszkania Kaczmarzowskiego pieniądze i weksel na sumę 360 rb. Przy ul. Kuzniecznej Nr. 16 złodzieje, po złamaniu zamków, ukradli z mieszkania kopca Kalmanowskiej i zabrali rzeczy na sumę 1,560 rb.

Haudar L. Gipszewicz zawiadomił policję o systematycznych kradzieżach koszyków dokonywanych z jego składu przy ul. Chrepskiej Nr. 19.

ZABOJSTWO ŻOŁNIERZA. Podczas bitki, która wybuchła w okolicach Szulówki pomiędzy żołniami a żołnierzami oddziału kolejowego, rannym został jeden żołdziej, który, po przewiezieniu go do szpitala wojskowego, zmarł, dwaj inni żołnierze odnieśli lekkie rany. Niebawem, po dokonaniu poszukiwań użo tników bitki, aresztowano 7 „uchłuziawców”.

NAPADY W zwal. Głuboczymkim nieznaną zbrojnicą dokonano napadu na D. Bykowa. Zbrojnicza zabrała kilka rub. Bykowowi i zbiegł. Na ul. Iwaczewskiej nieznaną wyrostek napadł na E. Rynariewa i, odebrawszy jej torbę z pieniędzmi i kosztownościami na sumę 80 rb., uciekł.

Na regu ulic Włodzimierskiej i Kirylońskiej nieznaną zbrojnicą odebrał od S. Litarkowej torbę, poczem zbiegł.

DEZERTER. Policia aresztowała dezertera, Dymitra Tkaczewkę.

ARESztOWANIA. Policia aresztowała pozbawionego praw A. Gouczarenkę i oskarżonych o kradzież Jelfena Tigoi i Łukeryja Opansienkowa.

WYPADK. Przy ul. W. Dorogozkiej geometra W. Jermielew z powodu nieostrożności przy spłądaniu rewołwernu zranił się w pierś. Jermielewa odwieziono do szpitala dla robotników.

ZAMACHY SAMOBICZE. W hotelu przy ul. Aleksandrowskiej zaryła trumny Iryna P. Lotarz „Pogotowia” uratowała d. śmierci.

W domu Nr. 60 przy ul. Nadhrzežno-Lybedzkiej krawczyń Marya B. zaryła sobie okno. Desperackie przewieziono do szpitala Aleksandrowskiego.

POŻARY. Przy ul. M. Mostkiej w domu Nr. 40 wybuchł pożar. Straż wywożą około 1,000 rb. Dym nie był zaskakujący.

Przy ul. W. Wasylozkiej Nr. 18 w pracowni matraców wybuchł pożar, który zranił w czas zauważony i doski temu szybko stłumiony.

ROZMAITOŚCI.

Kongres archiwalistów i bibliotekarzy. W sierpniu w Brukseli odbędzie się kongres archiwalistów i bibliotekarzy, na który zaproszeni zostali delegaci polskich instytucji i wyższych zakładów naukowych.

Dzieła Galileusza. W tych dniach wyszły w Rzymie ostatni tom narodowego krytycznego wydania dzieł Galileusza, obrony systemu Kopernika.

Ostatni, dwudziesty pierwszy tom wielkiego wydawnictwa nastiera gotowy.

Przez nadtem wydaniem trwała lat dwadzieścia, nakładem włoskiego ministerstwa oświaty. Produkcję je prof. Evarado.

W przetworzył ośmiu tomach zebrano rozprawy naukowe Galileusza, między innymi „Obronę systemu Kopernika”, dalej idą rozprawy literackie, listy i L. d. W końcowych tomach zebrano materiały, służące Galileuszowi w procesie inkwizycyjnym w r. 1633.

NADESLANE.

Tu rubryka nie pochodzi od Redakcji, która też za nią nie odpowiada.

LIST OTWARTY

do Pana Stefana Kosko

z Ozarzyniec w Kijowie.

W odpowiedzi na list otwarty Pana z dnia 24 lutego b. r. wyjaśniam, co następuje:

Zachodzi zasadnicza różnica pomiędzy sądami honorowymi, do rozstrzygnięcia kwestii etycznych powołanymi, które to sądy dla każdego człowieka honoru są instancją obowiązującą, a sądami polubownymi, zastępującymi sądy koronne w rozstrzygnięciu kwestii prawnych; tym ostatnim wolno jest stronom polecać swój zatarg lub nie, kierując się wyłącznie względami praktycznymi.

Zważywszy, że nieporozumienie, wynikające z odstąpienia przezemnie Panu kontraktu dzierżawnego na Ozarzynce żadnych spornych kwestii honorowych nie zawiera, a sprwdza się wyłącznie do wyjaśnienia następstw skomplikowanej sytuacji prawnej, wymagającej orzeczenia kompetentnego sądu prawników, że, ze względu na Pana znanych, do wyjaśnienia tych kwestii muszą być pociągnięte osoby trzecie, bez zgody których sąd polubowny jest niemożliwy, że żadne względy formalne nie zagradzają Panu drogi do sądu koronnego — uważam za nieodpowiednie zabierać czas sędziom polubownym naszymi rachunkami.

Odpowiedź ta jest ostatnim wyjaśnieniem, które Panu udzielam, albowiem polemię, przez Pana rozpoczętą, jak również i ton takowej, uważam dla siebie za nieodpowiednie.

Z należnym szacunkiem

Józef Duszyński.

Berszada, d. 26 lutego 1910 r. 17139

Antonio Fogazzaro.

Daniel Cortis.

TŁUMACZENIE Z WŁOSKIEGO (Z upoważnienia autora).

—oo—

Pragnalbym mieć partyę, krocząca ku ideałom promiennym, przemennie wzmiankowanym, zgadzającą się jednocześnie na to, co jest dziś koniecznością, nieuniknionem.

W dalszym ciągu swej mowy, Cortis twierdził, iż owo przyszłe stronnictwo, dalekie od bezczynności, powinno sprzyjać powstaniu władzy centralnej, powinno mówić ponad chwiałaniem się parlamentarnem; będąc zaś silnym i uzdolnionem i utrzymując porządek, winno wprowadzać poważne reformy socyalne.

Kurya rzymska — ciągnął dalej Cortis — i większa część kleru, okazała tak ślepe uprzedzenie do ruchu narodowego, takie przywiązanie do dóbr ziemskich, że kiedy się w Italii mówi o popieraniu katolicyzmu, łatwo u-lyszcć można odpowiedź udzieloną kiedyś w Afryce pewnemu misyjonarzowi, rozprowadzającemu o wszechmocy Boga: „A jeśli nas zje?” Niejednokrotnie zadawałem sobie pytanie, czy obecna, gwał-

townie przeciw kościółowi wymierzona reakcja, zwracając kler na drogę ubóstwa i pokory ewangelicznej, zmuszając go do nawiązania do równości, nie będzie zbawiającą dla prawdziwych uczuń katolickich. Wszelako r. z sądnym męż stanu winien dostrzegać w owej, wybuchającej reakcji niebezpieczeństwo, grozące wierze, która nancza szacunku dla prawa, braterstwa między ludźmi i pewnego rodzaju zależności moralnej klas wydziedziczonych od bogatych, a w której leży największa, jaka być może pomoc dla naprawienia nędzy, krzywd i niesprawiedliwości socyalnych.

Przysła partyę zatem, z jednej strony musi poniekać się zgodzić na scisie zastosowanie ogólnego prawa do kościoła.

Z drugiej zaś strony — ciągnął dalej Cortis — należy przystać na zasadę hrabiego Cavoura, głoszącą konieczność włączenia religii i wolności do postępu nowożytnego społeczeństwa. Maszyn ustanowić wyznaniową szkołę, kierowaną przez kler wedle jego woli i chęci. Idyote tylko wybierać sobie może, że będzie ujmą dla wolności niedopuszczenie do katedr profesorów bez wyznaniowców, stypendyowanych przez państwo. Musimy pozwolić imnieć stowarzyszeniom religijnym, zapewnić wszystkim obywatelom swobodę praktyk religijnych, prywatnie i publicznie, strzedz się wtarcania się w sprawy kościoła, wyjąwszy prawo opieki nad jego własnością; trzeba, by rząd nie krył się z tem, iż przywiązując największą wagę do rozwoju ducha religijnego w państwie.

— Wasze szemrania, panowie, nasuwają mi wspomnienie mego dzieciństwa. Pomnę, że niedługo w szkole słyszałem opowiadanie o wielkich pokładach muzeł, które na morskiem wybrzeżu otwierają się do słońca, a gdy je chmura chwilowo zaciemni, zamykają się ze szmerem przeciągłym. Pozwólcie mi, panowie, ludzi się nadzieja, żeście dostrzegli w mych myślach i słowach przewagę światła nad cieniem. Hrabiego Cavoura wyborcy zostawili na lodzie za jego program o rozwoju cywilizacji chrześcijańskiej. Być może, że podobny los i mnie dotknie, mimo to, do tych z was, panowie, którzy mi swe zaufanie oddają — nie zachowam żadnej urazy.

Wychodząc z walki zwyciężonym, choć nie ponijonym, pomnieć będę, panowie, że każdy wolny kraj ma swoich przedstawicieli, pozbawionych mandatu, ma prawodawców, nie należących do parlamentu; że każdy obywatel może stanąć w obliczu narodu ku obronie jakiejś sprawy, która politycznej i że biała, czy tam czarna gałka, nie jest ani jedynym, ani najpotężniejszym środkiem do pozyskania przewagi dla swych opinii.

Z pierwszych rządów porwały się olaski, z dalszych, szmer sprzecznych komentarzy. Członkowie komitetu ani się ruszyli. Tylko przewodniczący uścisnął rękę Cortisa i rzekł doń półgłosem, tonem zadowolonego profesora:

— Brawo! brawo! Bardzo jasno, bardzo szczerze! Piękne myśli, wzniosłe! Cortis, poważny i blady, odrzekł krótko:

— Teraz na panów kolej. I wyszedł z sali, a za nim gromadka jego przyjaciół.

Zaledwie uczynił kilka kroków, pan B. i inni pocięli go sol-kac i zasypywać przymiotnikami.

— Dobrze powiedziałeś o tych muszlach — mówił jeden.

E!h! co! to za piękny był pomysł porównania ojezyny do żywego organizmu, który się rozwija! Nie trzeba pozatem szukać nie słuszniejszego!

Bal Co do muszel tych, to jakbyś im powiedział: jeśliście niekontenci, to tyliście warci, co ostrzygi!

Tak, tak — zdecydował B. — wszystko to jest dobre, lecz cała sta owej mowy polega na jej myśli. A myśli to nowe, śmiałe, godne Bismarcka! Sta i postępi! Tron i oltarz! Cortis a kiedy się zobaczysz?

— Nie wiem. Zależy to od mojej ciotki.

— Daj jej spokój, tej swojej ciotce, w takiej chwili nie mówi się o ciotkach. U wejścia czekał na Daniela wetturino.

— Zaprzęgam konie — rzekł mu Cortis. A gdzie się zatrudniłeś?

— W oberży, pod „Scudo d'oro.”

— Dobrze, zaraz będę.

— Cortis skierował się teraz ku kawiarni. Mury pokryte były plakatami wyborczymi. Plakaty Cortisa były nieliczne, po większej części rozdarte i poprzykrywane afiszami przeciwnika, uczyniającymi się

od słów: „Nie głosujcie za wrogami ojczyzny.”

Wszedł do kawiarni, mocno zdenerwowany. Znajdowała się już tam garstka młodzieży, dysputującej o wyborach. Jeden z nich powiedział, że wartoby pójść do klubu stanąć u wejścia i wygwizdać tego obronę księży — Cortisa. Ten, pijąc spokojnie swą kawę, wystuchał tego.

Wygwiździemy także jego przyjaciela B. odezwali się druzgi.

Cortis zerwał się, bardzo blady.

— O co to go, to nie będzie! — rzekł.

Tamten zmierzył go wzrokiem, ostupały, i zapytał głosem niepewnym:

— I dacież goście nie? Ktoż pan jeste, byś mógł mi przeczec?

— Jeżeli wam mówię „nie” — zagrzmiął Cortis — i wam, i innym podobnym do was, to nie pozwolę powiedzieć sobie „tak”, chyba ktoś zechce poczuc na swojej twarzy....

Słów swych nie dokończył. Jednym ruchem dla oswoobojżenia miejsca cisnął o ziemię krzesłem, stołem i łacą, wraz z tem, co było na niej. Uczyniwszy to, ręce skrzyżował na piersi i stanął naprzeciw swego autagenty.

Kasyerka pocięła krzyżeczek dżikiem głosem, pozbiegali się garsoni.

Cortis widząc, że przeciwnik milczy, rzucił bilet wizytowy służbie, zbierającej resztki.

(D. c. n.)

REDAKTORZY I WYDAWCY TOMASZ NICHOLSKI ANTONI CZERWINSKI

